

Sblot: Parth Diogelwch Ysgol Glan Morfa, Lewis Road

Disgrifiad o Gynnig y Cynllun

Mae'r Cyngor wedi gofyn i waith gwella priffyrdd gael eu cynnwys fel rhan o'r cytundeb cynllunio sy'n gysylltiedig â datblygu Ysgol Glan Morfa ar Lewis Road, Sblot.

Bydd y gwaith gwella priffyrdd arfaethedig yn cynnwys adeiladu Parth Diogelwch Ysgol ar East Tyndall Street a Lewis Road. Bydd hyn yn cynnwys mesurau arafu traffig, gwelliannau troedffordd a chyfleusterau croesfan sebra. Bydd gweithredu'r project hwn yn gwella diogelwch ffyrdd a hygyrchedd i'r ysgol newydd er mwyn cynorthwyo cerddwyr a beicwyr.

Yn ogystal â'r Parth Diogelwch Ysgol, caiff cyfyngiad cyflymder 20mya newydd ei gyflwyno ar adrannau o East Tyndall Street a Lewis Road. Bydd angen Gorchymyn Rheoleiddio Traffig (GRhT) ar gyfer y newid hwn o ran cyfyngiad cyflymder, a fydd yn destun ymgynghoriad ar wahân fel rhan o'r broses GRhT.

Mae angen i'r cynllun ryddhau amod cynllunio ar gais cynllunio 16/02710/MJR a gafodd ganiatâd cynllunio ar 16/03/2017.

Gwybodaeth ychwnaegol ynghylch mesurau rheoli traffig

Parthau 20 mya. Wrth deithio 20mya y pellter stopio i gar yw 12 metr (40 troedfedd), o gymharu â 24 metr (75 troedfedd) wrth deithio 30 mya. Mewn damwain bydd perygl o 1 mewn 20 yn unig y bydd car yn lladd cerddwr, o gymharu â pherygl o 1 mewn 2 wrth deithio 30 mya. Mae'r ffactorau hyn yn cyfuno i leihau'r perygl i holl ddefnyddwyr y ffordd. Yn achos cerddwyr mae defnyddio croesfan ac, os oes angen, cerdded ar y ffordd, yn llawer mwy diogel a derbyniol. Mae'n ofyniad statudol bod parthau 20mya yn cynnwys **nodweddion arafu traffig** gyda dim mwy na 100 metr rhyngddynt, a rhaid i'r rhain fod wedi eu dylunio i sicrhau bod cerbydau yn teithio ar gyflymder cyfartalog o 20 mya.

Nodweddion Arafu Traffig. Mae'r term hwn yn cyfeirio at fesurau rheoli traffig ffisegol penodol sy'n gorfodi gyrrwyr i leihau cyflymder cerbydau. Mae'r rhain yn cynnwys twmpathau ffordd, clustogau arafu, byrddau arafu, rhwystrau culhau'r ffordd, rhwystrau igam-ogamu, pyrth arafu, cylchfannau a nodweddion tebyg eraill.

Gorchymyn Rheoleiddio Traffig. Cyfyngiadau yw'r rhain, a osodir ar y Briffordd, sy'n cyfarwyddo, rheoli neu wahardd symudiadau defnyddwyr y ffordd. Er enghraifft, cyfyngiadau cyflymder 20 mya. Dim Mynediad. Dim Troi i'r Dde. Traffig Unffordd. Dim Aros. Rhaid i'r rheoliadau hyn fynd trwy broses gyfreithiol

hir. Os cânt eu cymeradwyo, gosodir arwyddion neu linellau ar y safle a bydd yr Heddlu neu eu Wardeniaid Traffig yn eu gorfodi.

Bwrdd Arafu. Amrywiaeth yw hwn ar y twmpath arafu lle mae pen uchaf y rhan ddyrchafedig (y bwrdd) dros ddwy fetr o led. Mae hyn yn achosi llai o anesmwythdra i deithwyr bws gan fod yr ardaloedd codi a disgyn wedi eu gwahanu gan y darn dyrchafedig. Defnyddir y rhain weithiau ar y cyd â chroesfannau cerddwyr er mwyn lleihau cyflymder a gwneud y groesfan yn fwy gweladwy i yrwyr.

Croesfan Sebra. Mae'r math hon o groesfan yn addas ar gyfer safleoedd sydd â lefelau canolig o alw gan gerddwyr a llif traffig lle nad oes cyfiawnhad dros groesfan pâl. Gall wasanaethu cerddwyr yn well, gan nad oes amser aros penodedig cyn cael yr hawl i groesi. Gellir eu cyfuno'n hawdd â **rhwystrau ymwithiol** sy'n gwella gwelededd i gerbydau, yn lleihau'r pellteroedd croesi ac yn egluro bod cerddwyr yn bwriadu croesi'r ffordd.

Sebra Cul Blaenoriaethol. Pan fo **croesfan sebra** wedi ei hadeiladu mewn darn o'r ffordd a wnaed yn gul. Gall y groesfan hefyd gynnwys **bwrdd arafu**.

Croesfan Sebra Ymwithiol. **Croesfan sebra** ag arni **ddarnau ymwithiol** er mwyn culhau'r ffordd i'r lled lleiaf ar gyfer traffig dwy ffordd. Mae hyn yn gwella gwelededd i ac o gerddwyr sy'n defnyddio'r groesfan. Gall **bwrdd arafu** fod yn rhan o'r cynllun hefyd.

Croesfan Sebra â Bwrdd. **Croesfan sebra** sy'n cynnwys bwrdd arafu, neu sydd ar **gyffordd fwrdd**, yn rhan o fesurau ehangach i arafu traffig neu ar ei ben ei hun.

Croesfan Sebra Paralel. Mae hwn yn fath newydd o groesfan, yn debyg i groesfan sebra, a fydd yn caniatáu croesfannau paralel i gerddwyr a beicwyr. Mae'r groesfan hon yn debyg o ran edrychiad i groesfan sebra ond gyda llwybr paralel i feicwyr o fewn yr ardal a reolir o'r groesfan. Rhaid i yrwyr roi'r ffordd i feicwyr a cherddwyr wrth y groesfan.

Rheilen Gwarchod Cerddwyr. Y ffens a ddefnyddir ar ochr y ffordd wrth groesfannau cerddwyr a lleoliadau eraill i gyfeirio cerddwyr ac i'w gwarchod nhw rhag mynd ar y ffordd yn anfwriadol, yn enwedig pan fyddant mewn perygl oherwydd traffig sy'n symud.

Rhwystrau Ymwithiol. Darn o lwybr troed sydd wedi ei ledu. Gellir eu defnyddio mewn sawl gwahanol sefyllfa, e.e. wrth ail-lunio cyffyrdd, diffinio ardaloedd parcio neu leihau'r pellter sydd i gerddwyr groesi'r ffordd. Gallant wella gwelededd i ac o gerddwyr neu yrwyr sy'n aros wrth gyffordd.

Rhwystrau Ymwthiol wrth Gyffordd. Y defnydd o ***rwystrau ymwthiol*** wrth gyffordd. Yn y lleoliadau hyn maen nhw'n rhwystro cerbydau rhag cael eu parcio'n rhy agos at gyffordd, gan wella gwelededd, a gallant hefyd gynnig parcio gwarchoddedig.

Porth Cul. Dyma lle defnyddir ***rwystrau ymwthiol*** i gulhau'r ffordd gymaint â phosibl ar gyfer traffig dwyffordd, fel bod gyrwyr yn ymwybodol eu bod yn cyrraedd darn penodol o ffordd, er enghraifft, tu allan i ysgol neu ***Barth 20 mya***. Gellir defnyddio cyfuniad o fesurau fel ***bwrdd arafu***, wyneb lliw neu farciau ffordd eraill yn ôl yr angen.

Porth Cul Blaenoriaethol. Mesur arafu traffig gyda ***rwystrau ymwthiol*** yn culhau'r ffordd fel mai ond un cerbyd ar y tro all deithio drwy'r porth. Ym mhob cynllun newydd i gulhau ffyrdd, rhoddir blaenoriaeth i geir sy'n teithio o un cyfeiriad. Gallant hefyd gynorthwyo cerddwyr i groesi'r ffordd oherwydd bod y ffordd yn gulach a bod gwell gwelededd. Maen nhw'n fwyaf effeithiol pan fo nifer tebyg o gerbydau yn defnyddio'r ffordd i'r ddau gyfeiriad, gyda 10 i 20 o gerbydau y funud yn ystod yr awr frig.

Llwybr a Rennir Mae'r llwybr troed hwn wedi'i gynllunio i'w ddefnyddio gan gerddwyr a beicwyr. I sicrhau bod pob cerddwr a beiciwr yn gallu ei ddefnyddio heb drafferth, bydd y llwybrau hyn fel arfer yn dri metr o led a chânt eu nodi gan arwyddion a marciau ffordd. Mewn rhai sefyllfaoedd bydd y llwybr yn cael eu rhannu gyda cherddwyr ar un ochr a beicwyr ar yr ochr arall, ond mae angen llwybr lletach ar gyfer hyn a gall achosi problemau os nad yw'r defnyddwyr yn sylwi pa ochr y dylent ddefnyddio. Mae'r llwybr lletach o ddefnydd i ddefnyddwyr cadeiriau olwyn, sgwteri symudedd a chadeiriau gwthio. Mae hefyd o fudd i feicwyr, yn enwedig y rhai sydd angen defnyddio beiciau tair olwyn neu ôl-gerbydau oherwydd oed neu anabledd ac i'r rheiny sy'n ifanc iawn neu sy'n feicwyr dibrofiad.

Parth Diogelwch Ysgol: Bydd gan barth diogelwch ysgol fel rheol "borth" i'r parth ar ffurf ffordd ddwyffordd yn culhau ac arwyddion rhybudd ysgol a bydd yn cynnwys dulliau arafu traffig a chroesfan i gerddwyr ynghyd a chyfyngiadau a rheolaeth barcio. Y bwriad yw lleihau cyflymder traffig yng nghyffiniau gatiâu'r ysgol, i gynyddu ymwybyddiaeth gyrwyr eu bod yn dynesu at ysgol ac i ddarparu adnoddau mwy diogel a chyfleus i gerddwyr (yn enwedig disgyblion ysgol) o fewn y parth. Bydd yr union nodweddion gaiff eu cynnwys mewn parth diogelwch ysgol yn ddibynnol ar ffactorau fel gosodiad y safle, nifer y mynedfeydd i'r ysgol, maint a chyflymder y traffig.